

شماره بخشنامه : 187253-94

تاریخ : ۱۳۹۴/۰۷/۰۹

31- بخشنامه شماره 187253/94 مورخ 09/07/1394; ابلاغ آیین نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه یا نمایندگی موسسات اعتباری در داخل کشور	موضوع
شماره : تاریخ ۹۴۱۸۷۲۵۳ ۱۳۹۴/۰۷/۰۹ دارد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به فالی و همزمان ک [] دولت جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانکهای دولتی غیر دولتی شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال گردد. با سلام احتراما همان گونه که استحضار دارند به موجب بند (و) ماده (۳۰) قانون پولی و بانکی کشور ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه یا نمایندگی بانکها در داخل یا خارج کشور طبق آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب شورای پول و اعتبار میرسد بر همین اساس اولین نسخه آیین نامه مذکور پیش از پیروزی انقلاب اسلامی و در سال ۱۳۵۳ به تصویب شورای پول و اعتبار رسید آیین نامه یاد شده در سال ۱۳۹۱ به دلیل آن که دیگر متناسب و همگون با تحولات و اقتضائات روز نبود با رویکرد استفاده از زیر ساختها و ظرفیتهای بانکداری الکترونیکی و جایگزینی مجوز الکترونیکی با مجوزهای کاغذی پیشین مورد بازنگری قرار گرفت و پس از تصویب در یک هزار و یک صد و چهل و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ شورای محترم پول و اعتبار طی بخشنامه های شماره ۹۱/۳۳۲۵۰۲ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۸ و شماره ۱۳۹۱/۳۵۲۰۱۰ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۵ به شبکه بانکی کشور ابلاغ شد. متعاقبا بنا به احراز برخی ابهامات و کاستیها در خصوص ویرایش دوم آیین نامه مزبور از جمله عدم تبیین شرایط و سازوکار ایجاد یا تعطیلی دفاتر نمایندگی مؤسسات اعتباری در داخل کشور و همچنین تصویب دستورالعمل نحوه محاسبه نسبت خالص داراییهای ثابت مؤسسات اعتباری در ابتدای سال جاری توسط شورای محترم پول و اعتبار اصلاح و بازنگری آیین نامه موصوف ضرورت یافت. لذا با رویکرد رفع ابهامات و ضعفهای آیین نامه و هماهنگی هر چه بیشتر مقررات مرتبط با یکدیگر آیین نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه یا نمایندگی مؤسسات اعتباری در داخل کشور مجدداً مورد بازنگری قرار گرفت و ویرایش جدید آن در یک هزار و دویست و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۶/۳۱ شورای محترم پول و اعتبار به تصویب رسید که نسخه ای از آن جهت استحضار به پیوست ایفاد می گردد. با عنایت به مراتب مذکور و ضمن اعلام این که از تاریخ ابلاغ این بخشنامه تمامی مقررات و ضوابط مغایر در این رابطه کان لم یکن میباشد خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ۲۵۳۶۷۷۱ مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مطالعات و مقررات بانکی عبدالمهدی ارجمند نژاد ۰۲-۳۲۱۵ تهران بلوار میرداماد- پلاک ۱۹۸، تلفن : ۲۹۹۵۱ کد پستی : ۱۵۴۱۶-۳۳۱۱، فاکس : ۶۶۷۲۵۶۷۶ ربات اینترنتی : www.cbi.ir بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی	

اداره مطالعات و مقررات بانکی

آیین نامه ایجاد یا تعطیل

شعبه یا باجه یا نمایندگی مؤسسات اعتباری در داخل کشور

شهریور ماه ۱۳۹۴

آیین نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه یا نمایندگی مؤسسات اعتباری در

داخل کشور

در اجرای بند «و» ماده (۳۰) قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیرماه ۱۳۵۱ و در راستای ساماندهی فرآیند ایجاد یا تعطیلی شعب یا باجه ها یا نمایندگی ها آیین نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه یا نمایندگی مؤسسات اعتباری در داخل کشور که از این پس به اختصار «آیین نامه» نامیده می شود، تدوین می گردد.

ماده ۱- تعاریف

گستره شمول تعاریف ذیل منحصرأً محدود به این آیین نامه است

۱-۱- آیین نامه آیین نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه یا نمایندگی مؤسسات اعتباری در داخل کشور

۱-۲- بانک مرکزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۱-۳- مؤسسه اعتباری بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می باشد.

۱-۴- شعبه واحد عملیاتی از مؤسسه اعتباری است که در چارچوب آیین نامه ایجاد میشود و می تواند تمام یا بخشی از عملیات مجاز بانکی را بر اساس ضوابط داخلی که به تصویب هیات مدیره می رسد انجام دهد.

۱-۵- باجه بخشی از شعبه است که در غیر محل شعبه و در استان محل استقرار شعبه به صورت ثابت یا سیار دایر میشود و میتواند بنا به تشخیص مؤسسه اعتباری و متناسب با حجم فعالیت و خدمات مورد نیاز مشتریان قسمتی از عملیات شعبه را که نیازمند اعتبار سنجی مشتریان نبوده و به تبع آن تعهدی نیز برای شعبه ایجاد نمی نماید انجام دهد.

۱-۶- دفتر نمایندگی واحد عملیاتی از مؤسسه اعتباری است که در چارچوب آیین نامه ایجاد می شود و می تواند صرفاً به انجام عملیاتی از قبیل ارائه خدمات مشاوره ای و خدمات بازاریابی مبادرت نماید. انجام عملیات مجاز بانکی توسط این واحد امکان پذیر نمی باشد.

۱-۷- جابجایی تغییر مکان شعبه باجه و یا دفتر نمایندگی در استان محل استقرار شعبه

۱-۸- تبدیل ارتقاء فعالیت باجه به شعبه و یا تقلیل فعالیت شعبه به باجه

۱-۹- تعطیلی خاتمه فعالیت شعبه باجه و یا دفتر نمایندگی

۱-۱۰- شناسه اختصاصی مجموعه ای از اعداد و یا حروف که از سوی بانک مرکزی برای هر یک از شعب یا باجه ها یا دفاتر نمایندگی مؤسسات اعتباری به صورت منحصر به فرد تعریف میشود.

ماده ۲- مؤسسه اعتباری موظف است برای هر شعبه حسابهای جداگانه ای نگهداری نماید به نحوی که تراز کل هر شعبه که طبق نمونه خلاصه دفتر کل مؤسسه اعتباری تهیه میشود نشان دهنده دارایی ها و بدهی های آن شعبه بوده و در عین حال ریز اقلام حسابهای هر شعبه در هر موقع قابل ارایه باشد.

ماده ۳- مؤسسه اعتباری موظف است ریز عملیات انجام شده در باجه را حداکثر ظرف مدت ۲۴ ساعت از زمان انجام عملیات در حسابهای شعبه منعکس نماید.

ماده ۴- ایجاد و یا تبدیل شعبه باجه و یا دفتر نمایندگی منوط به رعایت حد مجاز نسبت خالص دارایی های ثابت مؤسسات اعتباری مطابق با مفاد دستورالعمل نحوه محاسبه نسبت خالص داراییهای ثابت مؤسسات اعتباری مصوب یکهزار و دویستمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۰۲/۲۹ شورای پول و اعتبار و تغییرات بعدی آن می باشد.

تبصره - چنان چه نسبت مندرج در ماده (۴) مؤسسات اعتباری بیش از حد مجاز باشد در موارد خاص ایجاد و تبدیل شعبه باجه و یا دفتر نمایندگی منوط به عدم افزایش نسبت مذکور و تعداد شعب باجه ها و یا دفاتر نمایندگی به تأیید بانک مرکزی و پس از کسب موافقت بانک مرکزی امکان پذیر می باشد.

ماده ۵- تملیک شعب استیجاری توسط مؤسسه اعتباری منوط به رعایت نسبت مذکور در ماده (۴) و اخذ موافقت قبلی بانک مرکزی می باشد.

ماده ۶- ایجاد و یا جابجایی شعبه باجه و یا دفتر نمایندگی توسط مؤسسه اعتباری مسلزم اخذ شناسه اختصاصی از بانک مرکزی امکان پذیر می باشد.

ماده ۷- استفاده از شناسه اختصاصی هر شعبه باجه یا دفتر نمایندگی خارج از نشانی تأیید شده برای فعالیت شعبه باجه یا دفتر نمایندگی مذکور توسط بانک مرکزی ممنوع می باشد.

ماده - مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات و مدارک مربوط به ایجاد و تبدیل شعب باجه ها و یا دفاتر نمایندگی خود را که به تصویب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری رسیده است حداقل یک ماه قبل از اقدام در قالب فرمهایی که از طریق بانک مرکزی در اختیار آن قرار داده میشود با امضای مدیر عامل یا یکی از اعضای هیأت مدیره مؤسسه اعتباری جهت اخذ شناسه اختصاصی به بانک مرکزی ارایه نماید.

تبصره ارزش داراییهای ثابت مشهود و نامشهود مندرج در درخواست مؤسسات اعتباری جهت ایجاد شعبه باجه و یا دفتر نمایندگی و تبدیل باجه به شعبه نیز باید حسب مورد در محاسبه حد موضوع ماده «این آیین نامه لحاظ شود.

ماده ۹- محل فعالیت شعبه باجه و یا دفتر نمایندگی باید به لحاظ امنیتی و حفاظتی مورد تأیید بلاشرط مراجع انتظامی قرار گیرد.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری موظف است پس از اخذ شناسه اختصاصی حداکثر ظرف مدت یک ماه مراتب شروع به فعالیت شعبه باجه و یا دفتر نمایندگی را به منظور فعال نمودن شناسه اختصاصی به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات و مدارک مربوط به جابجایی و تعطیلی شعب باجه ها و یا دفاتر نمایندگی

خود را که به تصویب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری رسیده است، حداقل سه ماه قبل از اقدام در قالب فرمهایی که از طریق بانک مرکزی در اختیار آن قرار داده میشود با امضای مدیر عامل یا یکی از اعضای هیأت مدیره مؤسسه اعتباری جهت تغییر یا حذف شناسه اختصاصی به بانک مرکزی ارائه نماید.

ماده ۱۲ در صورت تعطیلی شعبه باید کلیه حسابها و اسناد و مدارک مربوط به آنها در شعبه مزبور به نزدیکترین شعبه دایر با رعایت مواردی چون ارزی و ریالی بودن و سطح شعبه انتقال یابد.

ماده ۱۳ - مؤسسه اعتباری مکلف است برای جابجایی و تعطیلی شعب باجه ها و یا دفاتر نمایندگی خود از طریق روشهای مختلف اطلاع رسانی حداقل شامل درج اطلاعیه در محل شعبه باجه یا دفتر نمایندگی پایگاه اطلاع رسانی روزنامه کثیرالانتشار و یا محلی مراتب را حداقل دو ماه قبل از اقدام به اطلاع عموم برساند.

تبصره - اطلاعیه فوق باید مشتمل بر اطلاعات مورد نیاز سپرده گذاران و سایر مشتریان شعبه باجه و یا دفتر نمایندگی حداقل شامل نشانی دقیق و تلفن شعب باجه ها و یا دفاتر نمایندگی مبدأ و مقصد برای مراجعات بعدی سپرده گذاران و سایر مشتریان باشد.

ماده ۱۴ بانک مرکزی میتواند در صورت احراز تخلف مؤسسه اعتباری از مفاد این آیین نامه، حسب مورد نسبت به تعطیلی شعب باجه ها و یا دفاتر نمایندگی مؤسسه اعتباری غیر فعال نمودن شناسه اختصاصی و قطع ارتباط با سامانه های ملی پرداخت و سایر سامانه های بانک مرکزی اقدام نماید.

تبصره - مسئولیت هرگونه عواقب و تبعات ناشی از اجرای موضوع این ماده بر عهده هیأت مدیره و مدیر عامل مؤسسه اعتباری میباشد مؤسسه اعتباری موظف است تدابیر لازم جهت اطلاع رسانی به مشتریان را اتخاذ و آنان را به نزدیک ترین شعبه مربوط هدایت نماید.

ماده ۱۵ در صورت تعطیلی و یا جابجایی شعب باجه ها و یا دفاتر نمایندگی مؤسسه اعتباری باید با رعایت مفاد مواد (۱۲) و (۱۳) این آیین نامه مراتب را ظرف مدت یک ماه به بانک مرکزی گزارش نماید.

ماده ۱۶ بانک مرکزی مجاز است بنا به تشخیص خود مهلتی مقرر در مواد (۸)، (۱۱) و (۱۳) این آیین نامه را حسب مورد و ضرورت تغییر دهد.

ماده ۱۷ تخلف از مفاد این آیین نامه علاوه بر اعمال اقدامات موضوع ماده (۱۴) عنداللزوم منجر به اعمال مجازات های انتظامی موضوع ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیرماه ۱۳۵۱ نیز می شود.

ماده ۱۸ بانک مرکزی موظف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این آیین نامه دستورالعمل اجرایی این آیین نامه را به تصویب برساند.

آیین نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه یا دفتر نمایندگی مؤسسات اعتباری در داخل کشور در ۱۸ ماده و ۴ تبصره در یک هزار و دویست و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۳۱ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و جایگزین « آیین نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور مصوب یک هزار و یک صد و چهل و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ شورای پول و اعتبار شد.

